

Nro. 29.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Octobernek 9-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Török Birodalom.

A' Török Császár *September 12-dikénn* hirdette-ki forma szerént a' Frantzia Respublika ellen való hadat: melynek alkalmatofságával a' Konstantinápolyban lévő minden Ministerekhez elküldötte annak a' Hirdetésnek Copiáját, melyben mind azok az okok, a' melyek a' Török Ország-ló-széket ezen hadakozásra fel-indították, bé-fogaltatva vagynak. — Az ólta már néhány fontos lépések tetették a' Porta' részéről a' Frantziák ellen való ellenségeskedéseknek el-kezdésére: —

Ilyen vólt a' többek között *September 20-dikánn* az, hogy egy *Orosz* hajós sereg Konstantinápoly mellett az ugy nevezett *Hét-torony* előtt a'

Török hajós sereggel egyesülvén, onnét azzal együtt az *Archipelagusra* ki-evezett. —

Ilyen továbbá, hogy a' *Levantei* leg főbb kereskedő városban találató minden Frantziák, tömletzre tétettek: a' Frantzia Consul *Jean-bon-St-Andre* pedig magá, a' Consulsághoz tartozó egész Archivumával együtt, onnét Konstantzinápolyba vitettetett.

Az *Egyiptom'* belső részeinn folyó dolgok iránt még eddig semmi *decisivumról* nem érkezett tudósítás. *Rhodus* szigetjéből *September* 1-ső napján indult Konstantzinápoly felé az a' hir-adás, hogy az *Egyiptomi Beyk*, a' Frantzia hajós seregek *Abukir* mellett történt megverettetéséről tudósítatván, Követeket küldötenek-el az Anglus hajós sereg' Vezérjéhez, olyan hir-adással, hogy az *Arabsoknak* és *Beduinoknak* egy számos serege gyülekezett légyen külömb-külob Föknek vezérlések alatt özfzje, és a' Frantziák' még-támadásához készül: melyre nézve kéri a' *Beyk* az Anglus Admirált, hogy ő is végye körül a' tenger felől az ellenséget, mint-hogy ők bizonyoson remélik, hogy magok azt belőlről egészszzen el-pusztitják.

A' *Capután-Bascha'* vezérlése alatt lévő Török seregek hathatóson meg-szorították a' támadókat *Widdinben*. Az úgy nevezett *Tzigány*-külsővárost, a' vár' szélső erősségeivel és szélső lántzaival együtt, reá-rohánás által már el-foglalták, a' melynek alkalmatosságával mind két részről feles számú nép holt- és sebésdedt-meg.

Olosz Ország.

Turinban *Septembernek* középe-tájján ismét kedvetlen erőszakoskodások törtétenek melyeknek kezdetét és folyamatját így írják-le: —

„Az ólta, hogy a' *Turini* fellegrárba Frantzia katonaság szállott-bé, ezek ellen nagy boszszankodás izemléttetett a' lakosok között uralkodni, a' mely itt-ott egy-egy véres zivodás által is

jelengetvén magát, az emberek' kedve mind jobban el kezdett menni, és a' boszszankodás nevedett. Sept. 15-dikénn történt, hogy a' Frantzia Huszárok sebészen lovagolvan fel-felé a' felleg-várba, egy alfizont két gyermekeivel együtt, özfze tápodtanak; melynek hallására az egész városban lárma esett. A' következett naponn számosan jöttek-le a' Frantziák a' felleg-várból a' városba; és úgy láttszott, mintha önként keresték volna a' köztödesre való alkalmatóságot; a' mint-hogy tsak hamar is néhány helyekenn el-kezdödtének a' zivakodások, 's-mind jobban-jobban nevedettek; a' nép a' felleg-várhoz tsöpörtoson fel tojakodott, és a' Frantziák fegyvert fogván, ki-rukkóltak. Hanem az alatt tsak ugyan, a' Piemonti katonaságnak is néhány vigyázó lovas tsoportjaik a' sokaság között meg jelenvén, hogy a' dölogeröszakra mennyen nem engedték. Azon közben a' Frantzia Követ is elő-jöven, a' tölle a' *Turini* Kormányozóval egyetértölög elő vétetett eszközök' segedelmével az egész tsendenség nem soká helyre állott. — A' Frantzia Követ' házat, a' haragos népnek mérge ellen való meg oltalmaztatás végett, *Piemonti* seregek véték volt ezen lárma' alkalmatóságával körül, és faluról is, a' hól nyaralt a' Követ, lovas katonaság által késértetett-bé a' városba. — A' *Piemonti* katonaság között 5000 livrákat öfztatott-ki a' *Turini* Kormányozó, hogy a' lármanak le-tsendesítésében ilyen jól viselték magokat.

A' Frantzia Directorium azt a' tanátsot adatta közelébröl a' *Romai* Consulátusnak, hogy a' Státus költségének meg-gazdálkodása végett, ne küldjön mostanában egy ideig a' *Római* Respublika' képeben egy Követet is és semmi Diplomaticus Agetst az idegen Hatalmaságokhoz: a' mely miatt hogy semmi fogyatkozás ne háromóljon a' *Romai* Respublikára, az idegen Hatalmaságoknál lévő minden Frantzia Követekhez és Diplomaticus Agetsekhez olyan rendelést küldött a' Frantzia Direc-

torium, hogy a' Római Respublika' képét is vegyék magokra, és annak ügyét 's-jovát is folytassák.

Angelucci, az egyik Római Consul, egyszer-smind *Bába-Doktor* lévén, az ólta hogy Consulnak válofztatott, is el-járt, *pénzért*, ha hivattatott, a' szülő-afszzonyokhoz, hanem a' Consuli foglalatosságok miatt tsak ugyan rövidségét érezvén, inkább ettől, mint a' praxistól és annak pengő resultatumaitól akart el-lenni, melyre nézve le-tette a' Consulságot.

A' *Génuában* lévő Frantzia Követ hathatóson meg-hivta a' Liguriai Respublika' Directoriumát, hogy a' Provintziális katonaságot (az ugy nevezett *Militziát*), sietve tökéletes hadi lábra állítsa.

Frantzia Ország.

Az ujjanton activitásba helyheztetődött Generálisok között vagyon, *Moreau*, *Kellerman*, *Beuronville*, 's-több mások mellett, *Gen. Augereau* is. Ez az *Olofz* táborhoz rendeltetett. Két Párisi Újjság-írók, a' *Jól-informálódott* és a' *Reveláló*, a' kik azonn-kivül, hogy, mint mi is közelébről a' 435-dik levelenn említettük vólt, a' *Bonaparte*' Egyiptomi expeditziójának kedvetlen szinekkel való le-feftése mellett, a' Cisálpina Respublikában el-követtetett ujjítások-, nevezetesen pedig ezen itt meg nevezett 's már egy idő-ólta tsak nem egészfen felejdékenységben hagyatott Generálisoknak ujjanton való fel-vétettetése = ellen, a' Directorimot igen hevesen meg-támadták vala, ennek parantsolatjára a' Politziai Hivatal által az Újjság-írástól meg-fosztattattak, és nyomtató műhelyeik el-petséltettek.

Közönséges hir Párisban, hogy a' Directorium arra igyekezi reá bezélleni *Jourdán* Generálift, a' ki az Ot-százak' Tanátsának tagja, hogy a' Kepviselőséget le-tévén, vállaljon ő is ujra egy Fő-vezérséget.

Az Öt-fázak' Tanácsában a' Frantzia Országi Szegények'-Házának állapotja adódván elő, ugy találtatott, hogy, Belgiumot ide nem számlálván, az egész Frantzia Respublikában 161,831 személyek találtatnának a' Szegények' Házában, a' kik között is pedig a' Zab-gyermekek' száma 51,042-re menyen. A' Párisi 20 Szegények'-Házában mind együtt tsak 23,450 személyek, u. m. 3800 betegek, 10,150 vének, 2503 árvák, és 7000 zab-gyermekek vagnak együtt. Még tsak az 1790-dik éftendőben is 22 millióból állott a' külömb-külobm Depártamentomokban találtató Szegények'-Házainak jövedelme: most nintsen több 10 miliioknál. Ezen fogyatkozásnak poltlására, tavály és az idén 27 milliókat decretáltak a' Törvény-hozók, &c.

A' Belső-dolgokra ügyelő Minifter ki-nyittatta közelébről nagy pompával az *Industria'* külömb-külobm müveinek Párisban lévő palotáját, és az abba öfzszeggyüjtetett nevezetesebb müveket a' *Mars'* mezejénn lévő Amphitheátromonn a' közönséges nézésre ki-rakattatta. Itt szemléttettek a' Frantzia Fábrikák' ujjabb munkáinak minden ki-vállogattott nevezetesebb muft ráji. A' rendben ki-rakattatva lévő portékák', nyomtatott laifrom által terjesztették' a' visgalódó és ahoz-értő nézőknek szemei elibe, a' melyben olvaftatott, hogy melyik portéka, mitsoda Departamentomban, melyik Fábrikának productuma, mennyi az árja, 's-több e'-félék. Egy ahoz-értőkből álló Commissiót is nevezett vólt ki a' Minifter, a' mely minden portékáknak betsefségéről, ritkaságáról, 's-egyéb tulajdonságairól iteletet tett. Végezetre egy ehez az alkalmatofsághoz illő oráziót is mondott a' Minifter az *Industria'* templomában egy magofsan fel-emeltetett székből — muzsikálás is vólt, &c.

Sept. 22-dikénn a' Respublika' meg-fundáltattásának innepe tartattatott, a' melynek pompájával egészízen el-telve vagnak a' Párisi Ujjaságot. A'

Directorium, a' mint szokott, most is a' leg nagyobb pompázásokra ki-botsátkozott ezen innep-
lés' ceremoniájának meg-tételében. *Treillard*, a'
mostani Directoriális Præses, egy hoszszu oráziót
mondott-el, a' mely által minden képpen vigasz-
talta a' *Touloni* hajós sereg' semmivé való tétete-
tődése miatt meg-kedvetlenül sziveket.

Anglia.

Az *Amerikai* szigetekből vagy három Anglus
hadi hajók feles számu transport és kereskedő ha-
jókkal érkeztenek-meg a' Nagy Britanniai partok
mellé. Az *Aimable* nevű Fregát nevezetesen, vala-
mi 20-szig való ilyen kereskedő hajókkal *Wight*
szigetéhez kötött-ki: a' melyről mindenek felett az
a' nevezetes, hogy az ismeretes Generál *Pischegrü*
is, több másokkal együtt, a' milyen *Willot*, *Au-*
bry és *Delarue*, a' kiket a' Frantzia Directorium
Déli Amérikába számkivetésbe küldött volt, An-
gliába érkeztenek. Ezek *Cayenne*-ből az ő számki-
vettetéseknek helyéről, előbb *Demararyba*, innét
Martinique szigetére által szökven, itt hajóra ül-
tek, és Angliába eveztek. Vólt-Director *Barthélé-*
my is el-szökött ugyan vélek együtt *Martinique*-ig,
hanem beteges lévén, itt el-maradtott tollók.

Irlándia.

A' mi az egy marok fegyveres Frantzia csoport-
nak Irlándiába tett közelébbi expeditzióját, 's-fog-
ságra lett esését illeti, már ezt tudjuk. Utolsó kör-
nyülállásai ezen expeditziónak, öfzsze-summázva a'
következendők: —

„A' valami 20 ezer Anglus katonák és 1000
ki-szállott Frantziák között, a' kik Irlándjába ki-
szállván, már 1500 Rébellisekkel magakat egye-
sítették volt, az utóbbi ütközet csak fél oráig tartott,
mellyel a' Frantziák magokat hadi fogságra adták. Az

el-fogattattak' száma 836 ember, kik között 90 tisztek vagynak. — Az Északi Irlándus tenger-partok' fedezésére, 3 Anglus Linea hajók, 7 Fregátok és feles egyéb apróbb fegyveres hajók érkeztenek-meg. — Az Irlándus partok körül való fő tengeri vezérség pedig *Kingsmill* Admirálistól el-vétetté-vén, Lord *Hugh-Seymour* küldettetett helyébe. — Ez Izerént itt vége vagyon enyiben ezen ellenséges expeditziónak. A' Vice-Király Lord *Cornwallis* már vizsza érkezett *Dublinba*: a' hova a' fog-ságra esett Frantzia tisztek közzül is többek érkeztenek, és *parolára* szabadon járnak széljel: de nem soká a' köz-katonákkal együtt által, fognak Angliába indittatni. — A' Frantziák között Anglus kéz-re akadott és el fogattatott, magokat Generálisoknak nevező három Irlándus Rébellisek, *Blake*, *Roke*, és *Teeling*, mikor *Dublin* felé hozattattanak volna, egyik közzülök az őket késéző Dragonyosokat meg-rézigitvén, egyet agyon-ütött közzülök, és útát vesztvén meg-szabadúlt; hanem a' más kettők bé-hozattattak. — Ezen Frantzia tsoportnak ki-szállásától fogva, *Dublinból* is valami 5000 béketelen személyek távoztanak-el, és arra felé útoztak-el, a' hol magokat a' ki-szállott ellenséggel egyesithetni reméllették. Egyéb aránt pedig a' béketelenkedő vidékekről ide *Dublinba* sok gyanus személyek bé-gyülekeztenek, és a' Frantzia fő vezér *Humbert* plánuma is az vólt, hogy ha elegendő számu Rébellis seregek találnák magokat hozzája tsátolni, *Dublinhoz* nyomuljon elő. Ez a' *Humbert* egy 40, a' másik Frantzia Generális *Sarazin* pedig 30 elztendős ember; mind ketten kised emberek. — Mind hallatik, ok nem reméllették, hogy tsak enyinn fognak Irlándiába ki-szállhatni, mivel-hogy ugyan akkor a' Bresti kikötő.helyből is meg kellett volna oda néhány hajókonn valami 8 ezer embereknek érkezni: hanem meg-tsalódtak, mint-hogy a' nagy Anglus erő miatt meg nem eshetett a' Brestből való ki-evezés.

Ez az Admirál *Bridport*' vezérlése alatt *Brestet* mind ez ideig bé-zárva tartott nagy Anglus hajós sereg azonban, egy közelébről támadott nagy szélvélz által meg-rongyoltatott; a' melyre nézve Admirál *Bridport* vízfőza evezett onnét 10 Linea hajókkal *Torbayhoz*: valamint szintén Admiral *Gardner* is vízfőza *Plymouthhoz*. Mind ezek az *Aequinoctiumi* szélveszes idő által kéntelenítették el-távozni azon ellenséges partoktól, a' melyeket eddig bé-zárva tartottanak.

Helvétziai Respublika.

Mi némü hevefséggel folytak légyen, a' múlt napokban a' Frantziák, és az apróbb Kántonok-béli fel-hölt Helvétus lakosok között a' tsatázások, és mely ifzonyu vér-patakoknak kellett ottan foly-ni, meg lehet tsak a' következő tudositásból is itélni, a' melyet maga Gen. *Schauenburg* az *Unterwaldeni* ütközetről irt a' Strasburgi Komendánshoz *Jordis* Generálishoz: — „ Sok nepet vesztettünk (igy szoll *Schauenburg*) de ezt el-kerülhetetlen volt külömben ezen vakmerő emberekkel. Sok vezér-jeik, és afszony emberek is nagy számmal el-hul-lottak; egy szóval minden öfzfze-vagdaltatott, a' ki fegyvert viselt. A' mi sebeseinknek száma valami 350. A' leg hevesebb nap volt ez mind azok között, a' mellyeket én szemlélttem. Az emberek buzogánnyal agyalták, kö-fzál darabokkal rontsol-ták egymást, a' vizekenn viaskodtak egymással, &c. egy szóval minden eszközoeket elő vettek, hogy egymást semmivé tehessék. Több mind 1000 nézőink voltak külömb-külobb Kántonokból körü-löttünk, kiknek ábrázatjaik ahoz képeft hofzfab-búltak, a' mint a' mi csoportjaink előre jobban-jobban nyomultanak. Egélf *Unterwaldent* el-fog-laltuk; 26-dikban *Schuytzbe* nyomulunk elő: 's-ha ellenem áll, véle is ilyen ifzonyító példát tesztek. A' kezünkre akadoti irásokból bizonyos dolog, hogy, ha mi ezen észteleket meg nem gyöztük vol-

na, a' támodás kevés napok alatt közönségessé vált volna. Mindenik egy lántz-szemből folytak: hanem a' lázzaftók már, rész szerént el-hullottak.

„A' Helvétziai Directorium, egy Katona Commissiónak rendeltetését kívánja tölem, melyet ha a' mi Orzágló-székünk meg-enged, érdemlett jutalmat fognak venni a' tsendesség'-meg-háborítói. Ezt vélem az utolsó történetnek lenni ezen Helvétziai háboruban. Kedvetlen dolog az e'-féle. Nehány tífztjeinket el-veztettük, &c.

A' *Grisonok'* vagy *Graubundiák'* állapotja még nem bizonyos lábonn áll. Most tartják az országos gyűlést, &c.

Elegyes Levelek.

Olvaftatott vólt némely külső levelekben, hogy Vólt-Képviseleő *Tallien*, a' ki a' *Lodi* nevű Fregátonn néhány hetek előtt a' *Touloni* kikötő-helyből Egyiptom felé útnak indúlt vólt, *Lanus* és *Chateau-Regnaud* Generálisokkal együtt *Bonaparté*tol *Konstántzinápolyba* küldtetett légyen, hogy a' Török Udvart a' Frantzia seregek *Egyiptomba* való ki-szállása iránt le-tsendesíteni igyekezze, 's-a' fellől tégye bizonyosá, hogy a' Frantzia seregeknek telyességgel semmi tzélozások nintsen a' Portának, mint régi Szövetségesséknek meg-bántására. Most már azt olvassuk az ujjabb levelekből, hogy ő, semmi környülállások szerént nem küldhette *Tallient* Egyiptomból *Konstántzinápolyba*, azért, hogy ennek az Egyiptomba való járása is lehetetlen dolog lett volna az Anglus hajós sereg miatt: ha, nem maga *Tallien* egyenesen evezett a' Görög tengerenn *Konstántzinápoly* felé, hogy az Anglus hajós sereget annál könnyebben el-kerülhesse; a' mint el is kerülte. Tsak annyi igaz tehát *Tallienről*, hogy *Konstántzinápolyba* ment, de nem *Gen. Bonaparte* küldötte oda.

Hogy az Archipelagusra ki-indúlt 12 *Linea*, 14 Frégát, és 60 Gálya hajókból álló Orosz hajós sereg, fegyveres népet szándékozzék valahova kiszállítani, onnét lehet ki-hozni, hogy valami 20 ezerig való *Orosz* katonákat, Kozákokat 's-egyebeket is, hozott-el magával. Hova tzelez azonban ezen expeditzióval, 'Máltába-e', Egyiptomba-e', vagy *Korsu* szigetére'? ez még egészlzen titok.

A' Frantzia Directorium egy fontos Követséget botsátott Sept. 23-dikán az Öt-százak' Tanátsához, a' mely által fontos ki-fejezésekben hivta-még a' Törvény-hozókat, hogy mivel a' környülállások külömben veszedelmesek lehetnének, és mivel Anglia a' hadakozás' egész sujjának egyedül ö reá való háromlásától tartván, a' szározzon is a' hadat élelztetni akarja, szükséges dolog, hogy magát a' Frantzia Respublika is hadi félelmes lábakra állittsa. Rendes költségeire ugyan a' Respublikának a' Törvény-hozók már határozotnak a' folyó 7 dik elztendőre 600 millió Livrákat: hanem ez a' summa mostanában már nem fog elég lenni, minthogy az ujj szükségesek ujj költségeket kívánnak. Még 200,000 ujj katonák, és ezeknek ki-állittásokra 90 milliók kívántatnak. — „ Szoljátok egy szót (ilyen ki-fejezéssel biztátja a' Directorium a' Kép-viselőket), és a' földből ugrik ki a' 200,000 ember. — Pedig egy szempillantatnyi szereantsétlenség után hajós seregeteknek is fenyegetőbb formában kell ki-állittódni. Erre most ujjantton 35 — és így a' feljebb mondott 90 milliókkal együtt 125 millió Livrák kívántatnak, &c., — Az Öt-százak' Tanátsa, kis ideig tartott tanátkskozás után meg-határozta ezen Követséghez képpest, hogy a' Respublikában az első Requisitzió béli minden fiatalok, a' táborhoz utazzanak.

Az Élfzaki Német Országi neutrális-vagy demarcations-linea, 10 Regémentekkel erőfsittetik-meg, és a' szabadsággal hazájokba botsátatott kato-

nák minyájon parantsolatot vettek, hogy ezen lineánál 'a' magok posztjaikkon jelenjenek-meg. — Más részről a' *Birodalmiak*, az *Ulmánál* lévő sántzokat még mind erősítik: 's-most nevezetesen a' *Bámbergi* katonaság dolgozik rajtok.

Mekkora nagy számu leszzen a' *Török Birodalmann* kereftül *Olofsz* ország felé nyomulandó *Orofsz* tábor, még ezt nem olvaltuk egészszen meghatározottatott módon: közönségesen 30 ezer emberre teszik.

Régensburgból írják, hogy Oktob. 3-dikánn néhány *Ulánus* csoportok útaztak légyen ott kereftül bejebb *Bavariába*, a' kik *Cseh* országból jötte-nek.

Hogy a' *Frantziák* a' *Törökökkkel* való békeséget meg-tarthatják, magoknak mind eddig hizelkedtek-vele nagy részint a' *Párisi* levelek: hanem midőn közelébről a' *Respublikai* ujj esztendő első napján (Sept. 22-dikénn) a' *Párisban* lévő *Török* követet ezen innépi ceremóniánn meg-jelenni nem szemlélték volna, annyival is inkább meg-hökkéntenek rajta, mint-hogy ez a' *Követ*, mind az ideig el-járt az a'-féle ceremóniákra, és jó kedvet láttatott azokhoz mutatni. — Gondolják, hogy már most néki is, a' *Frantzia Respublika* és az ő *Ura* között elevenülő egyet-nem-értések miatt, kezdett volna el-menni a' kedve.

Nem rég' egy *Csernovitzi* tudósításból olvastuk volt egy pár sörban, hogy a' *Jafsyban* lakó *Moldavai* *Frantzia* *Consulonn* mi történt légyen. — *Jafsyból* így irták erről bővebben Sept. 14-dikénn: —

„Itt *Jafsyban*, valamint szintén *Bukarestben* is, a' *Frantzia* *Consul*, és minden *Frantzia* oltalom alatt lévő személyek árestaltattak, 's-minden ja-

vaik és írásaik el-petséltettek. Az itt lévő Consulnak *Paran* hazafinak, a' ki ezen városban 6000 Livra adótságot tsinált, nyoltz, a' Secretariussának *Leda* hazafinak pedig, hat *Arnauták* vagynak, mint strázták, a' szállásaikonn: a' több Frantziák, Görögök és Moldvaiak, mind az Agánál vagynak tömletzben, hanem, mint hallatik, Konftántzinápolyba fognak vitettetni. Itt (*Jafsybun*) a' Consul-tól plántáltatott Szabadtság-fát is ki-vágattatta a' Fejedelem, és Hohér által közönségesen égettette-meg. —

„A' *Dniester* vize mellé ezen hónapnak 12-dikénn *Dubaszár* és *Terеспol* vidékeikre, 70,000 *Orofz* fegyveresek érkeztenek-meg.

Bukkovinából, Csernovitzból, Sept. 23-dikánn: — „Tegnap előtt ment itten a' *Lemberg*i Török Tolmáts *Fidelbaum* Ur keresztül *Chotzimba*, de mi végre nem tudatik. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„A' Rajai Törökök minden javaikat, és marháikat nagy siettséggel árulják, és mint lehet eladják, mellynek következése a' nyilván való háboru. —

„A' Bukkovinai Határ-széleket, a' gyakran rablótólvajok Moldovából háborgatják, és a' katonaságra tüzelnek. Ez előtt 4 napokkal fel-költének ellenek egy néhány faluk, és a' katonaság által vadázták azokat az erdőket, az hól gondoltattak a' Haramiák lenni: de semmi nyomra nem akadtak. Egyéb aránt békesség, és bövség uralkodik földünkön.,,

Az Öt-százakból álló Frantzia Kép-viseelő Tanácsban most az a' Gen. *Jourdán* a' Præses, a' ki-ről olyan szó vala feljebb, hogy a' Directórium ötöt ismét ugy akarná használni, mint katonát és fő Vezért.

A' Bresti 1 Línea és 8 Fregát hajókból álló sereg-ofztályról úgy irnak, hogy az Anglus hajós seregnek az *Aequinoctiumi* szélveszek miatt történt el-távozását haszonra fordítván, az elibe szabattott expeditziónak véghez vitelére, a' tengerre kivezett légyen.

A' *Konstántzindpolyi* levelek fzerént nagyon halatnak a' Törökök örvendeni a' közöttök és az Oroszok között lábra állott nagy egyetértésnek, A' Török Császár az Orosz hajós seregnek a' *Dardanelláknál* való kereftül-evezésekor, drága ajándekot adott az Orosz Admirálnak. A' *Bonaparte'* ellen Egyiptomba rendeltetett 100,000 fejkéből álló Török tábort, se' nem a' *Kapudan*, se' nem a' *Belgrádi*, hanem — a' *Damascusi* Basa vezéreli.

Magyar Ország.

Sept. 9-dik napján a' midön *Zabolch* Vármegyében *Nagy-Kálló* Várossa' első Notáriusfa *N. Szatthmáry Mihály*, és *N. Szakáts György* Urak a' Budai Várból szemlélték volna azon ujjságot, melly fzerént M. Gróf Battyán Theodór Eö Excellentiája, a' köz jót előmozdítani kívánó jó indulattyából, nagy költséggel és különös bölts mesterséggel készített négy Hajóinak tsúdalkozva való szemlélésiért a' Pesti, és Budai jó izlésű számos szép népet öszve seregleni, söt a' Felséges Nádor Ispány Eö Hertzegségét is, vele lévő fő Rendekkel együtt agyúk ropogasi között azon hajókon sétálni, számos Isten Afzfzonyi képet viselő Szüzeket, a' leg pombásabb Hajóban által a' Dunán repülni látták volna, nem tudván az Arany Gyapjás Jázont, vagy a' Világ szép Afzfzonyát Helenát, vagy az özön viz színén lebegő Noé' Bárkáját képzelljék-e? azoknak szemesebb meg vizsgálása végett bele vagyodtak; melyekbe azon Hajók fő Gondviselője által bé botrájtatván, és minden emberséggel meg hordoztat-

ván, a' Tisztelt Gróf Eö Excellentiája tiszteletire,
azon nap a' nevezett Notárius, maga és Társa' ké-
piben a' fő Gondviselő' emberségét ezen Versekkel
halálta meg.

* * *

EVge VIVat
VeLVt NeptVnVs
ILLVstrIs CoMes TheoDorVs a' Battyáni.

Jupiter in Coehis regnat Neptunus in undis
Armaque si qua Jovis vibrantur in aëre, ridet
Neptunus. Tēstis Regni Palatinus JOSEPH.

* * *

Ez Hajóban *Jázont 's Párist* ha kepzeled
Battyán Theodorban mind a' ketőt leled
Mert az Arany-Gyapjú, 's Helena vitele
Ez: hogy ebben Buda 's Pest tele töltt tele.
Ezt, és Buda Várát nézd még bölts izléssel
Mind a' kéttőt itéld illy kölömbözéssel
Amaz tsak emberi kéznek teteménye,
Ez egy Isteni Bölts Elme' Ieléménye
Ha a' leg főbb Mester Bárkát építéné
Ma, eztet, és nem Máft Pallerává tenne.

* * *

Méltóságos Római. Sz. B. Gróf Széki *Teleki*
Domokos &c. &c. Ö nagysága' halálára.

Hazám! im ellened az Ur, a' *Teleki*
Familia gyászos sorsábann kele - ki.
El szedi közzüled a' böltsét, 's-az okost
Im most is el vevé: *Teleki Domokost*.
Ki is bátor még tsak fiatal-korábann
Méltán ült a' Birák', 's a' Vének' sorábann

Mert; oly méjjen látó vólt benne az elme
 Hogy oda alig hat sok vének' értelme.
 Fő Tudós vólt neve kívül is a' Házán
 Bennt is ugy tiszteltük mint Tudóst igazán;
 Mivel; mennél inkább másokat meg haladt
 Annál inkább nézte magát mások alatt.
 Sőt, ezt hogy Ur 's Tudós, egy szóval Teleki
 Tsak az álazatos szívvel fejezte ki.
 Ily ékes tzimere, van ritka nagy Háznak
 Kivált ha rá, Grófi Titulust ruháznak.
 's Ezt ritkitjátok-e' még is így? oh Égek!
 Vagy tám hijjánosok az Égi seregek.
 's Hogy azoknak számát ki potolhassátok
 A' Teleki Házat azért valasztjátok.
 Ugy már — kéntelen is hozzátok ereszti
 Ezt is, Kinek hamvát könyvébenn fereszti

Orvos Sz. Szotyori József.

BCU Cluj *Central University Library Cluj

A' Magyar Minerva így kesereg, Mélt. R. Sz.
 B. Gróf Széki *Teleki Domokos* Ur ö Nga' halálánn:

Hát már az Enyimek közzül ne maradjon e' senki,
 Ki, mint Pártfogóm, ügyeim mellett, ugy kelhes-
 sen ki?

Hát már én tsak gyászban járjak, 's mindég ujj ujj
 sírt áfsak,

'S Híveim közt mind untalan, ujj ujj halottat lás-
 sak?

Egygvik Hivem ha karjaim közzül ma eleresztem,
 Már a' fel virradó reggel kettőzteni keresztem:

Alig állják-ki tetemim hév tüzet egy menykőnek:
 'S bádjadat tagaimba ismét mérgesebb nyilak
 jönnek.

Pátronám *Bethlen 'Suzánna'* sirjánál meg se száradt
 'S még nédvos szemembenn ismét ujj könyhúls-
 latás áradt.

Annak halálánn kesergő fzivem' ; ugy vigasztalám :
 Hiszem a' Fijábann az Ég ujjabb gyámolt tett
 alám ,
 Ugy isÉdesAnnya' tüze még sokkal nagyobb ebbenn,
 A' Magyar Literátúrát vízi még tüzeobbenn.
 'S óh én ügye fogyott ! mikor ily reménység táplála :
 Ez egy hiv Párt-fogómnak is hogy történék ha-
 lála :
 És, ugy látzik, tzelja ellen tselekezik az Ég is.
 Szent vagy Uram ! de meg engedj , ha én panasz-
 lok még is.
 Hiszem ha egy hitván madár félszkére is van gondod ;
 Ugy hogy Szent Igédbenn magad parantsolva
 meg mondod,
 Hogy az annyát a' fijával nem kell egygyütt el szedni
 Ugyan Uram ! miért nem tudsz magad annak en-
 gedni.
 Vagy az Annyát, vagy a' Fiját mért nem hagyád
 mellettem ?
 Te vagy azért oka, hogy már gyámoltalanná let-
 tem.
 Ha hát úgy is tsekély sorsom , Te fektetted a'
 porba :
 Te tedd még más pallérozott Nemzetekkel egy
 sorba.
 Mely úgy lefzsz — 's ugy tarthatom én magam' mél-
 tánn okosnak ;
 Ha sok Követőit látom *Teleki Domokosnak*.

írta, *Sándorffi József*,
 Bétsbenn Orvos Doktor.